УДК 334:338.4
DOI: https://doi.org/10.32782/2413-9971/2026-62-16

Купира М.І.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Луцький національний технічний університет
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8279-7628

Kupyra Myroslava
Candidate of Economics Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Lutsk National Technical University

МЕХАНІЗМИ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ЕКОСИСТЕМІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АПК

Анотація. Стаття присвячена дослідженню теоретико-практичних аспектів формування механізмів партнерської взаємодії в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК. Розроблено партнерську архітектуру в екосистемі розвитку, яка поєднує інституційний, довірчий і результативний блоки та враховує можливість деструктивних впливів. Обґрунтовано структурні площини цілісної теорії партнерської взаємодії. Розроблено концептуальну структуру партнерських відносин, яка визначає характер взаємодії суб'єктів і сприяє підвищенню ефективності, стійкості та інноваційності екосистеми в умовах зовнішніх змін. Сформовано механізми партнерської взаємодії та способи реалізації в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК. Розкрито роль спільного планування, формалізації зобов'язань, об'єднання ресурсів, цифрових платформ і повторних угод.

Ключові слова: партнерська взаємодія, механізми партнерства, екосистема розвитку, підприємницькі структури, агропромисловий комплекс, кооперація, координація, довіра.

Вступ та постановка проблеми. Розвиток агропромислового комплексу сьогодні характеризується нестабільністю економічного середовища, обмеженістю фінансових ресурсів, низькою інноваційною активністю, частковістю взаємодії, недосконалістю інституційної підтримки, що потребує формування нових підходів до детермінації партнерства, які враховуватимуть специфіку аграрного сектору та забезпечуватимуть ефективність екосистеми розвитку. Для підприємницьких структур АПК значення партнерства обґрунтовується потребою погоджувати інтереси суб'єктів із різними ресурсними можливостями, функціями та цілями. Результативність такої взаємодії залежить від вміння створити правила співпраці, приймати спільні рішення, об'єднати ресурси та виконати зобов'язання. Тому, дослідження партнерства потребує розкриття механізмів координації діяльності, спільного використання ресурсів та підтримання адаптивності учасників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання партнерства та організаційних форм взаємодії розглянуто в працях Д. О. Хахалєва [1], О. М. Ковбаси [2], О. Г. Шпикуляка і В. О. Шпикуляка [3], М. Й. Маліка, О. Г. Шпикуляка та О. М. Супруна [4]. У наведених дослідженнях увагу зосереджено на ролі партнерства в умовах нестабільності, інтеграційних і кооперaційних процесах та інституційних умовах розвитку аграрного підприємництва. О. С. Сенишин, Н. В. Ільків і Є. О. Угольков розкривають питання взаємодії бізнесу, громадських організацій і держави, підкреслюючи значення діалогу, взаєморозуміння та формалізації тривалої співпраці [5].

Теоретичні підходи до пояснення партнерських відносин між підприємствами систематизовано І. С. Благуном і Р. С. Кукурудзом [6]. Інтереси бізнесу та держави в партнерській взаємодії висвітлено І. С. Білою й Е. І. Іллічовою [7], а роль партнерства в розвитку аграрних регіонів С. М. Газудою [8]. Принципи взаємодії бізнесу і влади, бізнесу й освіти, управління бізнес-процесами, комплементарного розвитку та ділової етики розглянуто в працях О. Якимчука, Л. Матійчук, О. Шабали [9], О. Настенка, О. Захарової [10], А. Теребуха, Р. Русина-Гриника, М. Підвального [11], В. О. Овчиннікової, І. М. Дьякова, К. А. Парамонова [12], О. В. Підвисоцької та В. Е. Кудельського [13].

Міжсекторальні аспекти партнерства, роль цифрових платформ та взаємодоповнюваності ресурсів відображено в дослідженнях І. Сохан, М. Бевз, В. Поповського [15] і В. Г. Бурака [17]. Практичні публікації про організацію бізнес-партнерства та кроссекторальної співпраці доповнюють ці положення питаннями вибору партнерів, узгодження домовленостей і спільного бачення результату [14, 16, 18]. Зазначені напрацювання формують

© Купира М.І., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

постулати щодо систематизації механізмів взаємодії на основі зв'язку між цілями учасників, правилами співпраці, способами використання ресурсів та очікуваними результатами.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Детермінація партнерства є змістовною основою концепції, що формує систему факторів та причино-наслідкових зав'язків, пояснює як і чому працюють процеси та є теоретико-методологічною основою формування механізму партнерських відносин в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК. Тобто, формування концепції відбувається в результаті дослідження детермінації, яка забезпечує інтенсивність та результативність партнерських взаємодій. Саме, інституційні умови, розвиток інфраструктури, доступ до ресурсів, інноваційний базис та рівень довіри визначають характер та ефективність партнерства, що напряму впливає на розвиток бізнесу.

Суть поставленої проблематики партнерства в АПК полягає в тому, щоб сформувати таку ефективну взаємодію в екосистемі, при якій правила зменшать ризики, зменшення ризиків забезпечить посилення довіри, довіра в свою чергу перетворить неінтегровані трансакції в сталу партнерську архітектуру. Складність, недостатня вивченість і невирішеність питань на всіх рівнях визначили проблематику дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою наукового пошуку є систематизація та розкриття змісту механізмів партнерської взаємодії в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК через взаємозв'язок учасників, правил, способів координації, інструментів і очікуваних результатів співпраці.

Результати дослідження. У цьому контексті особливої актуальності набувають питання детермінації партнерства, що є важливими в чутливих умовах сьогодення. Адже, саме «стале партнерство допомагає підприємствам виживати, зберігати робочі місця та адаптуватися до нових умов. Партнерство між бізнесом, державою та міжнародними організаціями сприяє мобілізації ресурсів для підтримки оборонної промисловості та забезпечення потреб армії. У часи війни соціальна відповідальність бізнесу, зокрема через партнерство з громадськими організаціями є критично важливою для підтримки населення та вирішення гуманітарних проблем. Партнерство сприяє залученню інвестицій та розробці стратегій відбудови, що дозволить швидше відновити економіку і соціальну інфраструктуру» [1, с. 155]. Тому, ключовим елементом практичної площини екосистеми розвитку підприємницьких структур АПК є партнерство, що забезпечує координацію діяльності, обмін ресурсами та посилює мультиплікативний ефект від спільних дій. Саме, партнерські взаємодії сприяють інтеграції бізнесових зусиль суб'єктів екосистеми, сприяють поширення інновацій, знижують ризики і витрати та посилюють адаптивність до зміни зовнішнього середовища.

В даному контексті, цікавою є думка Ковбаси О. М., що «вагомим чинником активізації підприємницької діяльності в аграрній сфері є процеси інтеграції та кооперації. Зокрема, дослідження О. Г. Шпикуляка свідчить про зростання ролі кооперативного руху в Україні, кількість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів зросла з 949 у 2016 році до 1262 у 2023 році» [2]. Тобто, важливими залишаються зміст домовленостей, спосіб координації та виконання спільних зобов'язань.

Різноманітність форм взаємодії розкриваються через кооперативи, кластери, холдинги, концерни, консорціуми та інші об'єднання. Так, О. Г. Шпикуляк і В. О. Шпикуляк також розглядають підприємницькі екосистеми, бізнес-інкубатори, акселератори, інноваційні аграрні хаби й цифрові платформи [3, с. 45–46]. Визначені організаційні форми співпраці відрізняються складом учасників, способом координації та ступенем збереження самостійності. А у їх межах можуть поєднуватися різні механізми погодження рішень, ресурсного обміну й підтримка довіри. Інституційний аспект такої взаємодії узгоджується з розглядом підприємництва як засобу інноваційного розвитку та структурних перетворень аграрного сектору [4, с. 35].

Відтак, детермінація партнерства в цьому дослідженні охоплює сукупність умов і чинників, які формують потребу у взаємодії та визначають можливості організації. До них належать інституційні умови, розвиток інфраструктури, доступність ресурсів, технологічний та інноваційний базис та рівень довіри. Їх розгляд у взаємозв'язку дозволяє пояснити, за яких передумов окремі домовленості можуть набувати характеру тривалої партнерської взаємодії. На концептуальному рівні ці зв'язки представлено в партнерській архітектурі екосистеми розвитку (рис. 1).

Отже, партнерська архітектура в екосистемі розвитку поєднує інституційний, довірчий і результативний блоки та враховує можливість деструктивних впливів. Зображені зв'язки відображають концептуальне припущення про взаємозалежність правил, готовності до співпраці та результатів. Очікувані результати охоплюють стійкість, інновації, сталість, інклюзію та конкурентоспроможність. Відтак, інституційні й довірчі зв'язки становлять основу переходу від погодження намірів до організації спільної діяльності.

Результатом такої взаємодії будуть системне підвищення конкурентоспроможності, пожвавлення інноваційної активності, посилення ринкової інтеграції та стійкості процесів.

І, як наслідок, досягнуті результати ефективно впливатимуть на інституційний та довірчий блоки формуючи працюючі механізми репутації, повторних угод, стандартизації та політики рефлексії.

Варто відмітити, що партнерська архітектура в екосистемі розвитку підприємницьких структур включає також деструктивний блок, який починає свою роботу при зростанні ризиків за результатами недосконалостей нормативного законодавства.

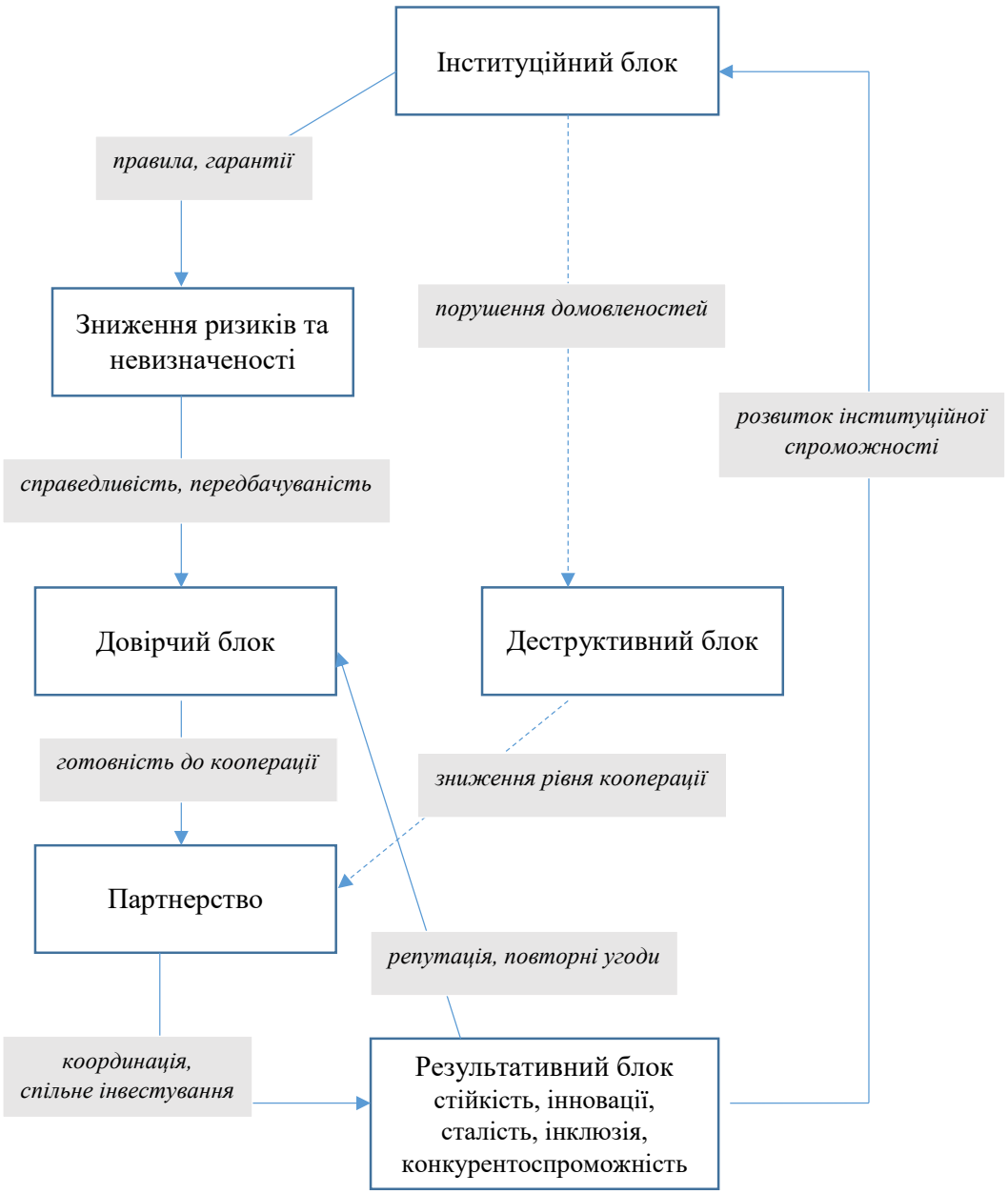

Рис. 1. Партнерська архітектура в екосистемі розвитку підприємницьких структур

Джерело: авторська розробка

Ризик руйнує довіру, недовіра стримує розвиток партнерської взаємодії та призводить до зростання різного роду витрат. Відтак, система замикається. Сформоване трактування узгоджується з підходом науковців О. С. Сенишин, Н. В. Ільків та Є. О. Угольков, які пов'язують довготривалу співпрацю з діалогом, взаєморозумінням та подальшою інституціоналізацією налагоджених відносин [5].

Теоретичний базис партнерства охоплює кілька взаємодоповнювальних підходів. Так, І. С. Благун і Р. С. Кукурудз виокремлюють теорію трансакційних витрат, теорію промислових мереж і соціальну теорію обміну [6, с. 446]. Перша зосереджує увагу на способах організації та координації економічних взаємодій, друга базується на мережевих зв'язках підприємств, третя ґрунтується на співвідношенні очікуваних вигод і витрат учасників [6]. Поєднання цих підходів у межах дослідження ,буде спрямовуватись на узгоджений розгляд передумов, принципів, організаційних форм і результатів партнерства.

Ми ж у свою чергу виокремлюємо цілісну теорію партнерства, так, як окреслена проблематика генерує передумови, фактори та механізми взаємодії, відповідно визначена теорія має синтезувати всі елементи в єдину концептуальну систему узгоджуючи при цьому інтереси, цілі та ресурси. Сформуємо структурну площину цілісної теорії партнерства в екосистемі розвитку підприємницьких структур (рис. 2), що буде спрямована на формування інтегрального ефекту взаємодії та забезпечення довгострокової стійкості розвитку екосистеми.

Системоутворювальним компонентом структурної площини цілісної теорії партнерства в екосистемі виступає інституційно-довірчий блок, який забезпечує визначення ступеня розвиненості партнерства, поєднання нормативно визначених правил та неформальних взаємозв'язків, вплив на трансформацію співпраці в інтегровану взаємодію.

Важливо відмітити, що динаміка партнерської взаємодії забезпечується процесом синтезу ресурсів, знань і навичок та формуванням синергії як інтегрального ефекту від узгодженої спільної діяльності в напрямку цифровізації, відкритості, сталості, інклюзії та антропоцентричної спрямованості.

Показовим у цьому контексті є той факт, що спільний інтерес виникає тоді, коли цільові орієнтири всіх сторін мають спільні точки перетину. Так, І. С. Біла та Е. І. Іллічова зазначають, що держава зацікавлена у використанні підприємницького потенціалу для суспільного блага, розвитку інфраструктури й реалізації інноваційних проєктів, тоді як бізнес очікує сприятливого середовища, захисту інтересів, прозорих і паритетних відносин [7, с. 127–128]. Практична організація партнерства спирається на систему принципів і функцій.

Принципи визначають вимоги до взаємодії, функції розкривають її зміст, а компоненти екосистеми окреслюють учасників та умови співпраці (табл. 1).

Сформовані принципи організації партнерських відносин задають логіку функціонування системи, упорядковують взаємодію її елементів і забезпечують цілісність, ефективність та розвиток [8–13, 16, 19]. А «використання принципів в системі управління дає можливість підприємству адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та змінювати свої бізнес-процеси відповідно до нових вимог ринку, що гарантує високу якість пропонованих послуг та продуктів, задовольняючи потреби клієнтів та забезпечуючи свою конкурентоспроможність» [11].

Результати проведеного дослідження засвідчили, що концептуальна структура партнерських відносин в екосистемі розвитку підприємницьких структур виступає своєрідним механізмом трансформації відносин в напрямку принципи забезпечують – умови взаємодії; функції виконують – предмет взаємодії. Відповідно, перетинаючись через ядро екосистеми «біотичних» та «абіотичних» компонентів забезпечуються ефекти первинного та вторинного рівнів. Тому, застосування принципів дозволяє забезпечити ефективне функціонування партнерських відносин, посилити рівень координації та створити умови для сталого розвитку підприємницьких структур.

У зв'язку з цим, партнерство постає як важливий механізм інтеграції ресурсного, інтелектуального та організаційного потенціалу різних суб'єктів в екосистемі. Такий формат співпраці забезпечує посилення результативності діяльності, водночас сприяючи створенню синергічного ефекту та доданої цінності для сталого соціально-економічного розвитку.

Для розкриття способів функціонування партнерства наведені положення згрупуємо за змістом погоджених дій учасників. Виділимо п'ять взаємопов'язаних механізмів, які узагальнять зв'язки через обґрунтування переходу від принципів партнерства до практичної організації (табл. 2).

Отже, результативність партнерських відносин залежить від рівня стратегічної узгодженості учасників, наявності довіри, прозорості комунікації, чіткого розподілу відповідальності, правового забезпечення співпраці та здатності партнерів до адаптації в умовах трансформаційного середовища.

Така логіка відповідає розгляду партнерства як простору спільних рішень, який може виходити за межі окремого проєкту [15, 16]. Залежно від завдання механізми поєднуються, а узгоджені дії коригуються відповідно до змін середовища,

Рис. 2. Структурні площини цілісної теорії партнерської взаємодії в екосистемі розвитку підприємницьких структур

Джерело: авторська розробка

Таблиця 1

Концептуальна структура партнерських відносин в екосистемі розвитку підприємницьких структур

Принципи		Ядро	Функції	
Довіри	Забезпечує стабільну взаємодію та зниження ризиків	**«біотичний» компонент** Підприємницькі суб'єкти	*Ресурсна*	Дозволяє отримувати доступ до ресурсів
Відкритості та прозорості	Формує систему доступності інформації, чесності та передбачуваності		*Інноваційна*	Прискорює інновації, розподіляє витрати та знижує розриви
Синергії	Забезпечує інтегрований ефект з метою створення доданої цінності		*Ринкова*	Розширює ринки, канали збуту та масштабується
Паритетності	Забезпечує збалансованість інтересів та розподіл відповідальності		*Експертна*	Передає знання, навички та кращі практики
Консолідація інтересів	Досягнення гармонізації цілей, потреб та очікувань з метою досягнення спільного результату		*Ризикова*	Диверсифікує та розподіляє підприємницькі ризики між партнерами
Інклюзивності	Залучення різних груп суб'єктів та рівні можливості у спільних процесах		*Інституційна*	Формує єдині «правила гри»
Інноваційності	Створення, впровадження та поширення інновацій	**«абіотичні» компоненти** Інституції Ресурси Інфраструктура Бізнес-культура	*Синергетична*	Через спільну діяльність генерує спільні цінності
Адаптивності	Забезпечує гнучкість та здатність реагувати на зміни		*Репутаційна*	Формує авторитет на основі довіри інвесторів, стейкхолдерів
Стійкості	Формування надійних і тривалих зав'язків з метою співпраці		*Координаційна*	Узгоджує дії і відповідальність учасників екосистеми
Очікувані ефекти				
Первинні	Мультиплікативний	Інноваційно-технологічний	стійкості та резильєнтності	Ринково-масштабний
Вторинні	Експертно-навчальний	Інституційно-регуляторний	Репутаційно-довірчий	Синергетично-системний

Джерело: авторська розробка

Таблиця 2

Механізми партнерської взаємодії та способи реалізації в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК

Механізм	Учасники	Інструменти	Результат
узгодженості інтересів та координації рішень	Бізнес, органи влади, освітні та громадські організації	Діалог, спільне планування, погодження рішень і відповідальність	Узгоджені цілі та дії
інституційного забезпечення домовленостей	Партнери, органи влади в межах публічно-приватної взаємодії	Правила, договори, взаємні зобов'язання та гарантії	Передбачуваність умов співпраці
ресурсної кооперації та розподілу ризиків	Підприємницькі структури та інші учасники спільних проєктів	Спільне інвестування, обмін ресурсами, оцінювання, розподіл ризиків	Спільний доступ до ресурсів
інноваційної взаємодії та обміну знаннями	Підприємницькі структури, освітні та інші учасники інноваційної співпраці	Обмін знаннями і досвідом, спільні проєкти, цифрові платформи	Розвиток компетентностей і поширення інновацій
підтримки довіри та репутації	Учасники партнерських відносин	Прозора комунікація, виконання зобов'язань, повторні угоди	Готовність до продовження співпраці

Джерело: розроблено автором на основі [2, 3, 5, 7, 10, 14–18]

потреб виробників, споживачів, інших зацікавлених сторін. Їх результативність буде залежати від виконання домовленостей і погодженості відповідальності учасників.

Висновки. Отже, напрацьовані в межах дослідження структурна площина, партнерська архітектура, ключові детермінанти і складники та концептуальна модель партнерських відносин в підсумку

дозволили обґрунтувати теоретико-прикладне розуміння детермінації партнерства в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК, як інтегровану систему, що об'єднує інтереси «біотичних» та «абіотичних» компонентів екосистеми, здатної знизити ризики, посилити інноваційну активність та забезпечити прибутковий результат від спільної діяльності. Зокрема, встановлено, що ефективність взаємодії визначається структурованою архітектонікою, яка формується на основі базису з економічних показників, рівнів інституційної зрілості і довіри та адаптаційною здатністю. Систематизовано механізми партнерської взаємодії в екосистемі розвитку підприємницьких структур АПК через зв'язок між учасниками, правилами співпраці, інструментами та очікуваними результатами. Інституційні умови та довіра формують основу функціонування механізмів, принципи визначають вимоги до співпраці, а кооперація й інтеграція забезпечують способи організації та поглиблення. Партнерська архітектура дозволяє пов'язати ці складові з очікуваними ефектами та врахувати деструктивний вплив порушення домовленостей. Практичне значення систематизації полягає в можливості співвідносити завдання партнерства з відповідними інструментами й відповідальністю учасників.

Список використаних джерел:

1. Хахалєв Д. О. Роль партнерства у забезпеченні сталого розвитку підприємства в умовах нестабільності. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. Том 9. № 3. 2024. С. 155–159. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/ujae_2024_r03_a27.pdf (дата звернення: 18.08.2026).
2. Ковбаса О. М. Розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 64. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-69
3. Шпикуляк О. Г., Шпикуляк В. О. Інтеграція аграрних підприємств у міжнародний економічний простір в умовах інституційних турбулентностей воєнного часу: теоретичний аспект. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону.* 2025. Випуск 21. Т. 2. С. 38–51. URL: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/9296/9150 (дата звернення: 18.08.2026).
4. Малік М. Й., Шпикуляк О. Г., Супрун О. М. Розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі: макроекономічний аспект. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2017. Випуск 1 (49). Т. 2. С. 32–37. URL: https://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/136901 (дата звернення: 18.08.2026).
5. Сенишин О. С., Ільків Н. В., Угольков Є. О. Стратегічні напрями взаємодії бізнесу, громадських організацій і держави в часи динамічних змін. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-94
6. Благун І. С., Кукурудз Р. С. Аналіз моделей партнерських відносин між підприємствами. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 3 (50). С. 445–451.
7. Біла І. С. Іллічова Е. І. Світовий досвід державно-приватного партнерства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Випуск 21. С. 126–129. URL: http://global-national.in.ua/archive/21-2018/25.pdf (дата звернення: 20.08.2026).
8. Газуда, С. М. Розвиток партнерських відносин суб'єктів аграрних регіонів в умовах євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 61. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-136
9. Якимчук О., Матійчук Л., Шабала О. Принципи організації партнерських відносин бізнесу і влади у сфері енергетичної безпеки України. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 3. С. 135–144. URL: https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/287/263 (дата звернення: 22.08.2026).
10. Настенко О., Захарова О. Принципи успішної співпраці бізнесу й освіти як умова інноваційного розвитку регіону. *Міжнародна наукова конференція «Управління бізнес-процесами та технологічними інноваціями в сучасних умовах та в післявоєнний період».* Збірник тез доповідей. 10-11 жовтня. Ч. 1. Київ : НТУ, 2023. 563с.С.175–176.URL:https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4603/1/2023_10-11%20%D0%B6%D0%BE%D0%B2%D1%82%D0%BD%D1%8F_%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%87.1_removed.pdf (дата звернення: 22.08.2026).
11. Теребух, А., Русин-Гриник, Р., Підвальний, М. Принципи розвитку системи управління бізнес-процесами на основі рефлексивного підходу. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-70
12. Овчиннікова В. О., Дьяков І. М., Парамонов К. А. Принципи формування середовища комплементарного розвитку підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості.* 2024. № 87. С. 72–79. DOI: https://doi.org/10.18664/btie.87.322793
13. Підвисоцька О. В., Кудельський В. Е. Етичні принципи та їх значення у бізнесі: відповідальність, чесність, довіра. *Концептуальні шляхи розвитку науки та освіти: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції.* 9–10 травня. 2024. Львів: Львівський науковий форум. 2024. 154 с. С. 85–87. URL: http://www.lviv-forum.inf.ua/save/2024/9-10.05/Збірник.pdf#page=86 (дата звернення: 28.08.2026).
14. Як створити ефективне бізнес-партнерство для розвитку компанії: гайд. URL: https://mind.ua/openmind/20285717-yak-stvoriti-efektivne-biznes-partnerstvo-dlya-rozvitku-kompaniyi-gajd (дата звернення: 28.08.2026).
15. Сохан І., Бевз М., Поповський В. Цифрові платформи як рушійний функціонер розвитку міжсекторального партнерства в бізнесі. *Публічне управління та політика.* 2025. № 9 (13). С. 1–8. DOI: https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.9.09
16. Кроссекторальні партнерства: що це таке, переваги та приклади. URL: https://givingtuesday.ua/statti/krossektoralni-partnerstva-shho-cze-take-perevagy-ta-pryklady/ (дата звернення: 04.09.2026).

17. Бурак В.Г. Кроссекторальні проєкти в антикризовому менеджменті підприємств готельно-ресторанного бізнесу. *Науковий вісник Херсонського державного університету.* 2023. Випуск 48. С. 5–9. DOI: https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2023-48-1
18. Що найважливіше у партнерстві? URL: https://ribashotelsgroup.ua/blog/chto-samoe-vazhnoe-v-partnerstve/ (дата звернення: 04.09.2026).
19. Тюхтенко Н.А., Сереженкова О.І. Партнерство як важливий чинник забезпечення миру для сталого розвитку у глобалізованому світі. *Вісник Маріупольського державного університету серія: економіка*. 2024. Випуск 27. С. 38–48. DOI: https://doi.org/10.34079/2226-2822-2024-14-27-38-48

References:

1. Khakhaliev D.O. (2024). Rol partnerstva u zabezpechenni staloho rozvytku pidpryiemstva v umovakh nestabilnosti [The role of partnership in ensuring the sustainable development of an enterprise under conditions of instability]. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. Vol. 9. No. 3. Pp. 155–159. Available at: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/ujae_2024_r03_a27.pdf (accessed August 18, 2026) [in Ukrainian].
2. Kovbasa O.M. (2024). Rozvytok pidpryiemnytskoi diialnosti v ahrarnomu sektori ekonomiky Ukrainy [Development of entrepreneurial activity in the agricultural sector of the Ukrainian economy*]. Economy and Society*. Vol. 64. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-69 [in Ukrainian].
3. Shpykuliak O.H. & Shpykuliak V.O. (2025). Intehratsiia ahrarnykh pidpryiemstv u mizhnarodnyi ekonomichnyi prostir v umovakh instytutsiinykh turbulentnostei voiennoho chasu: teoretychnyi aspekt [Integration of agricultural enterprises into the international economic space amid wartime institutional turbulence: a theoretical perspective]. *The Actual Problems of Regional Economy Development*. Issue 21. Vol. 2. Pp. 38–51. Available at: https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/9296/9150 (accessed August 18, 2026) [in Ukrainian].
4. Malik M.Y., Shpykuliak O.H. & Suprun O.M. (2017). Rozvytok pidpryiemnytskoi diialnosti v ahrarnomu sektori: makroekonomichnyi aspekt [Development of entrepreneurial activity in the agricultural sector: a macroeconomic perspective]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series Economics*. Issue 1 (49). Vol. 2. Pp. 32–37. Available at: https://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/13690 (accessed August 18, 2026) [in Ukrainian].
5. Senyshyn O.S., Ilkiv N.V. & Uholkov Ye.O. (2023). Stratehichni napriamy vzaiemodii biznesu, hromadskykh orhanizatsii i derzhavy v chasy dynamichnykh zmin [Strategic directions for interaction among business, civil society organizations, and the state in times of dynamic change]. *Economy and Soc*iety. Vol. 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-94 [in Ukrainian].
6. Blahun I.S. & Kukurudz R.S. (2024). Analiz modelei partnerskykh vidnosyn mizh pidpryiemstvamy [Analysis of models of partnership relations between enterprises]. *Sustainable Development of Economy*. No. 3 (50). Pp. 445–451 [in Ukrainian].
7. Bila I.S. & Illichova E.I. (2018). Svitovyi dosvid derzhavno-pryvatnoho partnerstva [International experience of public–private partnership]. *Global and National Problems of Economics.* Vol. 21. Pp. 126–129. Available at: http://global-national.in.ua/archive/21-2018/25.pdf (accessed August 20, 2026) [in Ukrainian].
8. Hazuda S.M. (2024). Rozvytok partnerskykh vidnosyn subiektiv ahrarnykh rehioniv v umovakh yevrointehratsii [Development of partnership relations among actors in agricultural regions in the context of European integration]. *Economy and Society.* Vol. 61. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-136 [in Ukrainian].
9. Yakymchuk O., Matiichuk L. & Shabala O. (2024). Pryntsypy orhanizatsii partnerskykh vidnosyn biznesu i vlady u sferi enerhetychnoi bezpeky Ukrainy [Principles for organizing partnership relations between business and government in the field of Ukraine's energy security]. *Innovation and Sustainability*. No. 3. Pp. 135–144. Available at: https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/287/263 (accessed August 22, 2026) [in Ukrainian].
10. Nastenko O. & Zakharova O. (2023). Pryntsypy uspishnoi spivpratsi biznesu y osvity yak umova innovatsiinoho rozvytku rehionu [Principles of successful cooperation between business and education as a condition for the innovative development of a region]. *Business Process Management and Technological Innovations in Current Conditions and in the Postwar Period. International Scientific Conference. Collection of Abstracts*. October 10–11. Part 1. Kyiv: NTU. 563 p. Pp. 175–176. Available at: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4603/1/2023_10-11%20%D0%B6%D0%BE%D0%B2%D1%82%D0%BD%D1%8F_%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%87.1_removed.pdf. (accessed August 22, 2026) [in Ukrainian].
11. Terebukh A., Rusyn-Hrynyk R. & Pidvalnyi M. (2023). Pryntsypy rozvytku systemy upravlinnia biznes-protsesamy na osnovi refleksyvnoho pidkhodu [Principles for developing a business process management system based on a reflexive approach]. *Economy and Society*. Vol. 49. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-70 [in Ukrainian].
12. Ovchynnikova V.O., Diakov I.M. & Paramonov K.A. (2024). Pryntsypy formuvannia seredovyshcha komplementarnoho rozvytku pidpryiemstva [Principles for creating an environment for the complementary development of an enterprise]. *The Bulletin of Transport and Industry Economics*. No. 87. Pp. 72–79. DOI: https://doi.org/10.18664/btie.87.322793 [in Ukrainian].
13. Pidvysotska O.V. & Kudelskyi V.E. (2024). Etychni pryntsypy ta yikh znachennia u biznesi: vidpovidalnist, chesnist, dovira [Ethical principles and their significance in business: responsibility, honesty, and trust]. *Conceptual Pathways for the Development of Science and Education. Proceedings of the 11th International Scientific and Practical*

Conference. May 9–10. Lviv: Lviv Scientific Forum. 154 p. Pp. 85–87. Available at: http://www.lviv-forum.inf.ua/save/2024/9-10.05/Збірник.pdf#page=86 (accessed August 28, 2026) [in Ukrainian].
14. Yak stvoryty efektyvne biznes-partnerstvo dlia rozvytku kompanii: haid [How to create an effective business partnership for company development a guide]. Retrieved from: https://mind.ua/openmind/20285717-yak-stvoriti-efektivne-biznes-partnerstvo-dlya-rozvitku-kompaniyi-gajd (accessed August 28, 2026) [in Ukrainian].
15. Sokhan I., Bevz M. & Popovskyi V. (2025). Tsyfrovi platformy yak rushiinyi funktsioner rozvytku mizhsektoralnoho partnerstva v biznesi [Digital platforms as a driving force behind the development of cross-sectoral partnerships in business]. *Public Administration and Policy*. No. 9 (13). Pp. 1–8. DOI: https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.9.09 [in Ukrainian].
16. Krossektoralni partnerstva: shcho tse take, perevahy ta pryklady [Cross-sectoral partnerships: what they are, benefits, and examples]. Available at: https://givingtuesday.ua/statti/krossektoralni-partnerstva-shho-cze-take-perevagy-ta-pryklady (accessed September 04, 2026) [in Ukrainian].
17. Burak V.H. (2023). Krossektoralni proiekty v antykryzovomu menedzhmenti pidpryiemstv hotelno-restorannoho biznesu [Cross-sectoral projects in the crisis management of hotel and restaurant enterprises]. *Scientific Bulletin of Kherson State University.* Vol. 48. Pp. 5–9. DOI: https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2023-48-1 [in Ukrainian].
18. Shcho naivazhlyvishe u partnerstvi? [What matters most in a partnership?]. Available at: https://ribashotelsgroup.ua/blog/chto-samoe-vazhnoe-v-partnerstve/ (accessed September 04, 2026) [in Ukrainian].
19. Tiukhtenko N.A. & Serezhenkova O.I. (2024). Partnerstvo yak vazhlyvyi chynnyk zabezpechennia myru dlia staloho rozvytku u hlobalizovanomu sviti [Partnership as an important factor in ensuring peace for sustainable development in a globalized world]. *Bulletin of Mariupol State University. Series Economics*. Vol. 27. Pp. 38–48. DOI: https://doi.org/10.34079/2226-2822-2024-14-27-38-48 [in Ukrainian].

MECHANISMS OF PARTNERSHIP IN THE ECOSYSTEM OF ENTREPRENEURIAL STRUCTURE DEVELOPMENT IN THE AGROINDUSTRIAL COMPLEX

Summary. The article examines the theoretical and practical aspects of developing mechanisms of partnership interaction within the ecosystem for the development of entrepreneurial structures in the agro-industrial complex (AIC). A partnership architecture developed within this ecosystem. It defines the nature of interaction among actors, facilitates the alignment of their interests and the adaptation of partnership relations to changes in the external environment, and creates conditions for generating synergistic effects and enhancing the ecosystem's efficiency, resilience, and innovativeness. The structural dimensions of a holistic theory of partnership interaction substantiated. The determinative dimension encompasses institutional conditions, economic factors, trust, resources, and technologies. The conceptual dimension defines the understanding of partnership, its institutional and trust-based foundations, and the principles of interaction. The organizational dimension specifies forms of cooperation and integration, including clusters and hubs. The outcome dimension summarizes expectations regarding innovation, sustainability, resource synthesis, synergy, and competitiveness. A conceptual framework for partnership relations developed to define the nature of interaction among actors and contribute to enhancing the ecosystem's efficiency, resilience, and innovativeness amid external changes. Mechanisms of partnership interaction and methods for their implementation within the ecosystem for the development of entrepreneurial structures in the AIC developed. They synthesize the relationships examined and explain the transition from partnership principles to the practical organization of partnerships. The roles of joint planning, the formalization of commitments, resource pooling, digital platforms, and repeated agreements elucidated. The organizational directions for partnership development and the institutional conditions specified. The need to consider these mechanisms in conjunction with one another and to account for breaches of agreements as a factor weakening cooperation substantiated.

Keywords: partnership interaction, partnership mechanisms, development ecosystem, entrepreneurial structures, agroindustrial complex, cooperation, coordination, trust.

Дата надходження статті: 15.09.2026
Дата прийняття статті до публікації: 14.10.2026
Дата публікації статті: 05.11.2026